

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

DE BEHANDELING VOLGENS CHARPY

Op den Haagschen artsencursus van 10 September 1946 behandelde collega POLANO deze methode bij gevallen van lupus vulgaris naar aanleiding van zijn bezoek aan Frankrijk en demonstreerde reeds door hem volgens deze methode behandelde patiënten. Later verscheen hierover ook in dit *Tijdschrift* een publicatie 1946 (III 1269 en IV 1312). Een en ander was voor mij reden, mede maar aanleiding van POLANO's mededeeling, dat de methode ook toegepast werd bij tuberculeuse epididymitis, om bij gevallen van chirurgische tuberculose in het algemeen deze nieuwe therapie te beproeven. Ik gebruikte hierbij de zoogenaamde Engelsche variatie van CHARPY's methode namelijk tabletten van 30000 E. vitamine D₂, 5 stuks per dag. Een patiënt met urogenitale tuberculose werd, daar hij niets voor nephrectomie voelde, onder contrôle van den uroloog collega WOLDRINGH behandeld zonder succes, bij de later uitgevoerde operatie bleek sterke en uitgebreide verkazing te bestaan. Een patiëntje met haardvormige diepe keratitis van tuberculeusen aard verbeterde, onder contôle van collega OBBINK, door deze therapie zoozeer, dat Röntgenbestraling niet noodig was. Ook tuberculeuse lymphomen, een geval van erythrocytosis crurum puellarum en verscheiden gevallen van pernioles reageerden gunstig, de laatste reeds na een korte kuur van vijf tot tien dagen. Dit geschiedde naar aanleiding van de mededeeling van collega J. H. BROERS in dit *Tijdschrift* (III, 759, 1944) van successen met vitamine-D-depôttherapie.

Het is ondoenlijk en ook onjuist voor den algemeenen arts om deze behandeling bij verschillende ervoor in aanmerking komende aandoeningen te gaan toepassen; het zou echter zeer nuttig zijn de bevindingen der ziekenhuisartsen hierover te vernemen. Zooals ik indertijd (*N. T. v. G.* II, 3153, 1936) de belangstelling inriep voor het prontosil zou ik het nu willen doen voor de CHARPY-methode.

Honselersdijk, 7 Maart 1947

A. VAN DUUVENDIJK

EEN VEREENVOUDIGD ELECTROSHOCKTOESTEL

Naar aanleiding van de critiek van de collegae LIGTHART en VAN EBBENHORST TENGBERGEN in dit *Tijdschrift* van 25 Januari 1947, op mijn artikel „Een vereenvoudigd electroshocktoestel” (*N.T.v.G.* 18 Januari 1947) zij het mij vergund de volgende opmerkingen te maken.

De veronderstelling van professor VAN EBBENHORST TENGBERGEN, dat de toepassing van mijn toestel meer electrocuties dan genezingen ten gevolge zal hebben, is reeds voldoende door de feiten weerlegd. Ik zelf gaf bij 21 patiënten ongeveer 200 shocks en verkreeg 4 volledige remissies en 5 sociale remissies, zonder de door dezen opponent gevreesde doodelijke gevolgen. Twee andere collegae-zenuwartsen te Soerabaja, die met mijn toestel werkten, zagen evenmin nadeelige verwickelingen. Dat professor VAN EBBENHORST TENGBERGEN het betreurt, dat mijn artikel in het *N.T.v.G.* is opgenomen, vind ik vreemd. Zonder deze publicatie toch zou hij niet in staat zijn geweest critiek te leveren en zou ik mijn in zijn oogen heilloos werk hebben kunnen voortzetten zonder dat de buitenwereld er iets van gewaar werd! Critiek zij zakelijk en opbouwend en niet insinuerend!

Op de meer gefundeerde critiek van collega LIGTHART wil ik nader ingaan. Ik geef toe, dat ik geen electrotechnicus ben. Evenwel heb ik een tweetal electrotechnici geraadpleegd, alvorens tot de constructie van het toestel over te gaan. Bezwaren, zooals door LIGTHART naar voren gebracht, kwamen hierbij niet ter sprake. Het gevaar dat de patiënt met „aarde” in aanraking komt, bestaat ook bij andere electroshockapparaten. Hierop werd o.a. door HOLZER (*Physikalische Medizin*, Weenen 1944) gewezen. De voorzorgsmaatregelen door collega LIGTHART

genoemd (houten ledikant, enz.) heb ik dan ook inderdaad getroffen. Ik vond dit zoo vanzelf sprekend, dat ik het niet in het bijzonder in mijn artikel heb vermeld. Om te voorkomen, dat stroomlissen de hartstreek zouden kunnen passeeren, wordt er tevens angstvallig voor gewaakt, dat geen overtollig zout water, waarmede de slapen worden ingewreven, langs den hals van den patiënt afloopt.

Wat den transformator betreft, heb ik mijn licht opgestoken bij een electro-technisch ingenieur hier ter stede. Deze was het met de technische uiteenzettingen van collega LIGTHART eens, doch hoewel gewenscht, achtte hij het aanbrenge van een transformator met goed gescheiden primaire en secundaire wikkeling geenszins volstrekt noodzakelijk 1). Bij de door mij getroffen maatregelen om patiënt en personeel te isoleeren waren, naar zijn meening, geen ernstige gevaren te duchten. Ik heb dan ook geen aanleiding gevonden het toestel voor verder gebruik af te keuren. De gunstige ervaringen tot dusverre geven evenmin hiertoe aanleiding. Ook een „goed" electroshocktoestel kan gevaar opleveren. Mij is een geval van een collega bekend, die door een fout in het toestel een patiënt 6—7 shocks achter elkaar gaf, wat deze bijna het leven kostte. Hoe ingewikkelder men een apparaat maakt, hoe meer kans er op stoornissen bestaat!

Ik dank collega LIGTHART voor de door hem gegeven aanwijzingen, die voor mij aanleiding waren, de reeds getroffen veiligheidsmaatregelen nog eens extra te controleeren.

Soerabaja, 3 Maart 1947

C. KAPSENBERG

DOKTERSASSISTENTEN

In het *Tijdschrift* van 22 Februari l.l. schrijft de hoofdredacteur over „Dokters-assistenten". Weet hij echter wel, dat in werkelijkheid de toestand veel erger is dan hij beschrijft? Trouwens het feit, dat er zoo'n zoogenaamde „wilde" opleiding bestaat beteekent, dat er vraag is naar de producten ervan en spreekt al boekdeelen. Plaatst men een annonce dan verbaast men zich erover wie zich voor deze functie durven te komen aanmelden, bij voorbeeld ex-winkeljuffrouwen met vrijwel alleen lagere-schoolopleiding, en men verbaast zich nog meer, wanneer blijkt, dat deze dames reeds ervaring bij een collega hebben opgedaan. Bij nader onderzoek blijkt nu, dat deze stadscollegae eigenlijk te veel verantwoordelijkheidsgevoel hebben voor den modernen tijd, zij willen namelijk niet adviseeren zonder patiëntenonderzoek, hetgeen zonder assistentie echter te veel tijd kost. Een heel klein deel kan zich slechts de luxe van een volwaardige assistentie veroorloven en... een groot deel behandelt volgens eigen waarneming en gegevens van gemeente-artsen en controleerende collegae de patiënten zonder onderzoek en soms zelfs op afstand! En voor het platteland: Hoeveel apotheekhoudende artsen kunnen een gediplomeerde assistente bekostigen? Slechts een heel klein percentage.

Honselersdijk, 7 Maart 1947

A. VAN DUUVENDIJK

EEN DRINGEND BEROEP OP ONZE SEMI-ARTSEN

In het *N. T. v. G.* 91, I, 5, heeft dr. KLINKERT een beroep gedaan op de semi-artsen naar aanleiding van de klacht, dat zij geen haast zouden maken met afstudeeren. Op een schriftelijke vraag van een Kamerlid betreffende dit verschijnsel heeft de Minister van Onderwijs onlangs medegedeeld, dat het gesignaleerde euvel niet, althans niet in belangrijke mate, voorkomt.

Als voormalig Utrechtsch student heb ik bij een aantal kennissen geïnformeerd of zij ook een semi-arts kenden, die zijn studie niet afmaakte ten einde zich aan zijn verplichtingen te onttrekken. Niemand kon mij een naam noemen. Aangezien de ondervraagde personen tezamen met mij ten minste een 150-tal doctorandi, semi-artsen en pas afgestudeerde artsen kennen en het volkomen willekeurig gekozen studenten betreft, meen ik dat de gevolgtrekking gerechtvaardigd is, dat in Utrecht de gewraakte gedragslijn, zoo ooit, uitermate zelden wordt gevolgd.

Ten einde mij een statistischen indruk te verschaffen omtrent het afstudeeren van artsen ben ik de gegevens nagegaan, welke verwerkt zijn in de rubriek

1) Een dergelijke transformator is hier trouwens niet te krijgen.